

Centrinė
projektų valdymo
agentūra

Pareiškėjo statuso ir sunkumų patyrimo vertinimas

Rasa Mockutė
Metodinės pagalbos kompetencijų centro ekspertė

Statuso vertinimas

Apibrėžtis (teisės aktai):

ES teisės aktai:

- ✓ 361/2003 Rekomendacija dėl mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo.
- ✓ EK Reglamento (BBIR) 651/2014 I priedas

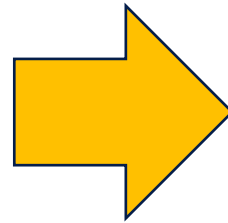
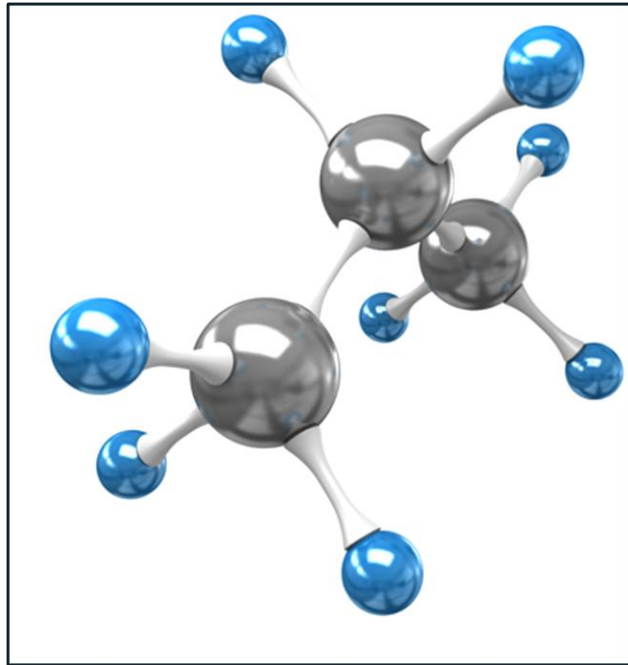
Lietuvos teisės aktai:

- ✓ LR Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas (toliau – SVV įstatymas)
<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.640D50DB8877/asr>
- ✓ SVV statuso deklaravimo tvarkos aprašas
<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.91704366F45F/asr>
- ✓ Vidutinio metų darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašas
<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8E79599C6AE3/asr>

Statuso vertinimas:

Vertinimo momentas/laikotarpis

Įmonių ryšiai

Duomenys

Darbuotojų skaičius

+/-

Balansinė
turto vertė

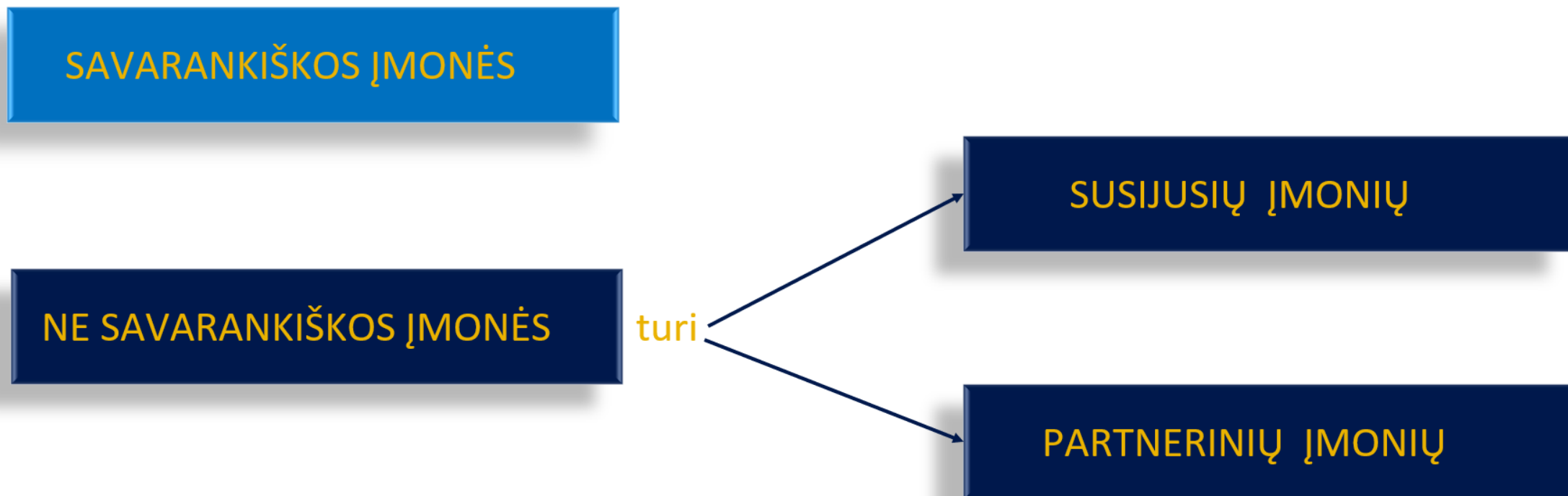
Metinė
apyvarta

Statuso vertinimo laikotarpis:

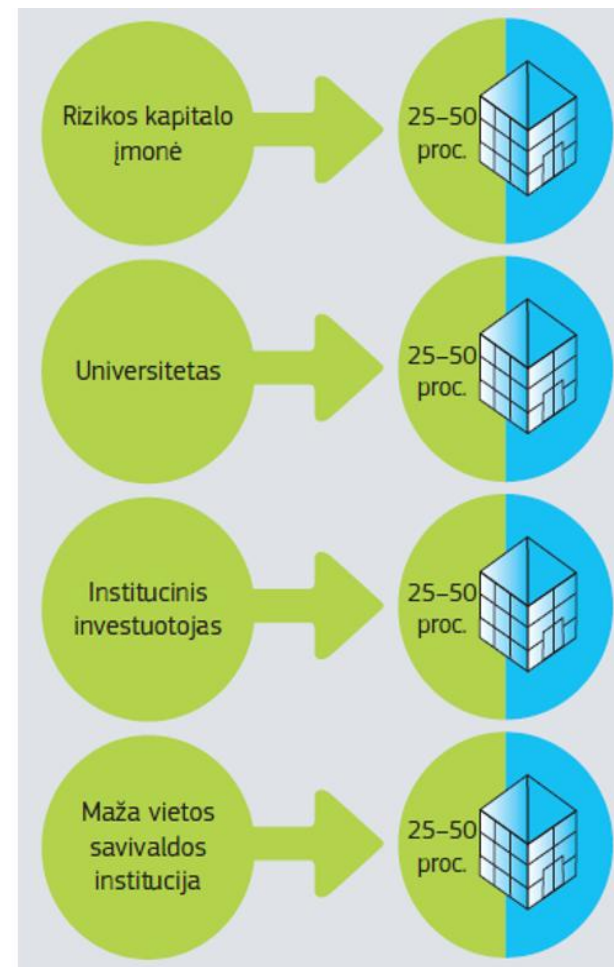
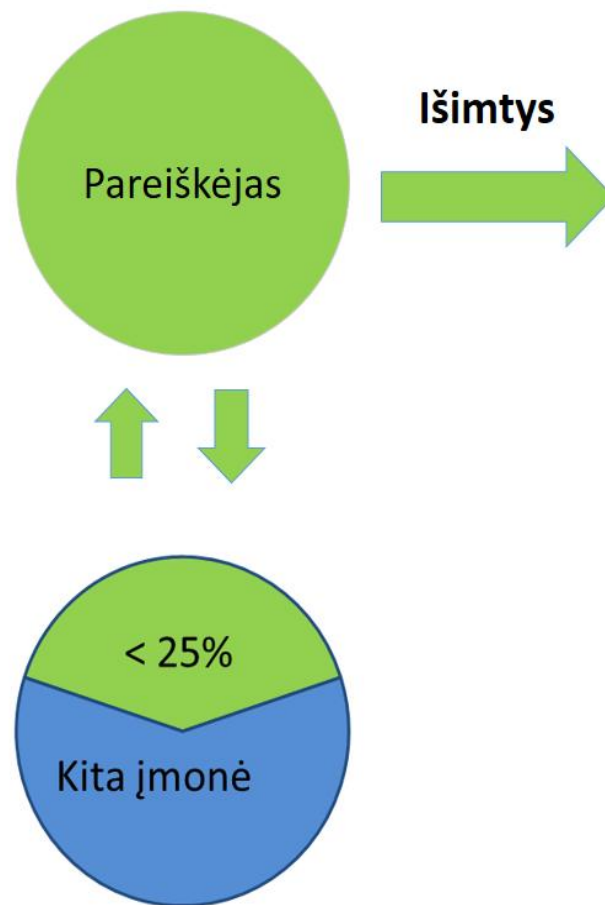
Jei paskutinius 2 metus keitėsi statusas, statuso nustatymui vertinami 3 metai (SVV tvarkos aprašo 13.12.2 punktas):

Eil. Nr.	<u>Užųžpraeitų</u> metų verslo subjekto statusas	<u>Užpraeitų</u> metų verslo subjekto statusas	Praėjusių metų verslo subjekto statusas	Verslo subjekto statusas Deklaracijos pateikimo metu
1.	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	Ne SVV subjektas
2.	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas
3.	SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas
4.	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas
5.	SVV subjektas	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	SVV subjektas
6.	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas
7.	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas
8.	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas

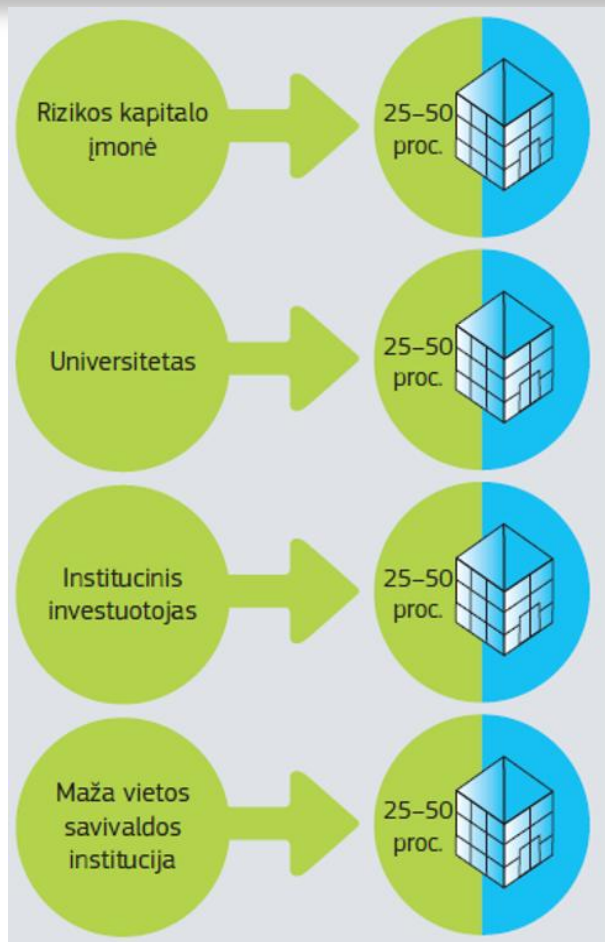
Ryšių tarp įmonių nustatymas:

SAVARANKIŠKA ĮMONĖ

SAVARANKIŠKA ĮMONĖ

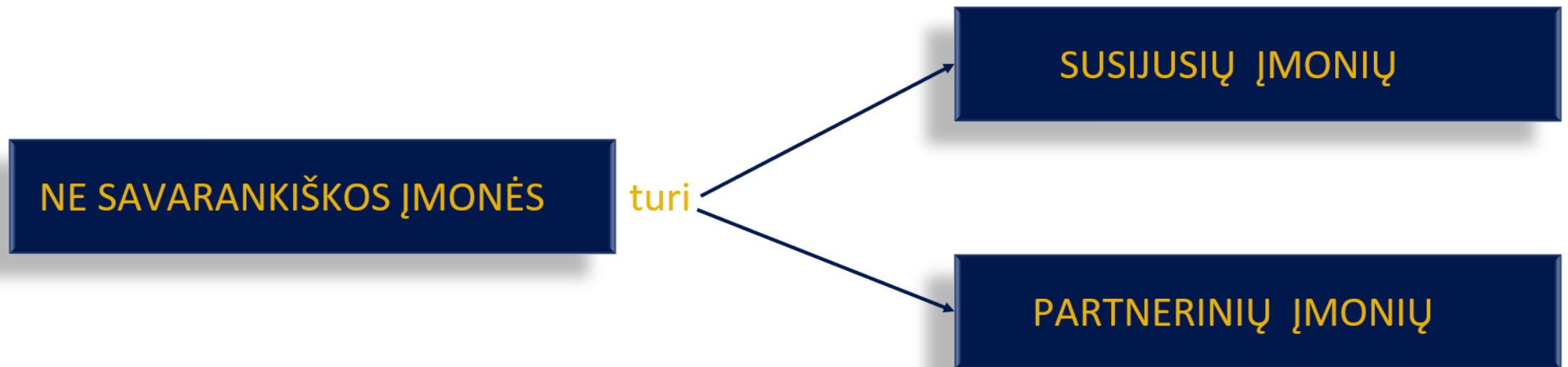
SVV įstatymo 3 straipsnio 15 dalyje nurodoma, kad:

„15. Nustatant partnerinės įmonės duomenis (D_{pn}), šio straipsnio 13 dalyje nurodytas koeficientas k_n laikomas lygiu nuliui, jeigu 25 procentus ir daugiau įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba 25 procentus ir daugiau visų įmonės dalyvių balsų tiesiogiai ar netiesiogiai (pagal balsavimo sutartį, balsavimo teisės perleidimo sutartį, įgaliojimą ir pan.) turi šie investuotojai, jeigu jie tarpusavyje nėra susiję:

- 1) **neformalieji investuotojai**, jeigu šių investuotojų bendra investicijų į tą pačią įmonę suma ne didesnė kaip 1,25 mln. eurų;
- 2) **mokslo ir studijų institucijos, kurios gali investuoti turtą**;
- 3) **profesionalieji investuotojai**;
- 4) **savivaldybės**, kurių metinis biudžetas mažesnis kaip 10 mln. eurų ir kurių teritorijoje gyvenamąją vietą yra deklaravę mažiau kaip 5 tūkstančiai gyventojų.

(k_n – koeficientas, parodantis, kokia dalis n -tosios partnerinės įmonės duomenų sumuojama su statusą deklaruojančios įmonės duomenimis).

Ryšių tarp įmonių nustatymas:

Susijusios įmonės:

1. Tai įmonės, kurias sieja kuris nors iš šių ryšių:

- a) viena įmonė turi **daugumą dalyvių balsų** kitoje įmonėje;
- b) viena įmonė turi **teisę skirti ir atšaukti daugumą kitos įmonės valdymo ar priežiūros organo narių** ar administracijos pareigūnų;
- c) įmonė **turi galimybę daryti lemiamą poveikį** kitai įmonei dėl sutarčių, sudarytų su šia įmone, arba dėl šios įmonės steigimo dokumentų nuostatų;
- d) įmonė, kuri **dėl sutarčių, sudarytų su kitos įmonės dalyviais**, kontroliuoja daugumą šios įmonės dalyvių balsų.

2. Dėl to paties **fizinio asmens ar kartu veikiančių fizinių asmenų veiklos susiformavę 1 punkte nurodyti įmonių ryšiai**, jei šios įmonės verčiasi tokia pačia veikla ar tokios pačios veiklos dalimi toje pačioje atitinkamoje rinkoje ar susijusiose rinkose.

3. Kai tarp įmonių yra susiformavę bent vienas iš 1 punkte nurodytų įmonių ryšių per vieną ar kelias įmones arba per SVV įstatymo 3 straipsnio 17 dalies 1–4 punktuose nurodytus investuotojus.

Per fizinius asmenis susijusios įmonės (svarbūs momentai)

Jeigu susijusios įmonės ryšys susiformuoja per fizinį asmenį, ar kartu veikiančius kelis fizinius asmenis, įmonės laikomos susijusiomis, jei veikia toje pačioje arba gretimose rinkose.

✓ Pakanka, kad dalis įmonių veiklos sutaptų, jog šis kriterijus būtų tenkinamas.

✓ Vertinama faktinė įmonių vykdoma veikla.

Per fizinius asmenis susijusios įmonės (svarbūs momentai)

Jei **fizinis asmuo vykdo ekonominę veiklą** jis laikomas verslininku ir yra prilyginamas įmonei bei **rinkų aspektas nėra nagrinėjamas.**

Per fizinius asmenis susijusios įmonės (svarbūs momentai)

Ekonominė veikla (I)

SVV įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad:

„3. **Ekonominė veikla** – savo rizika plėtojama reguliari asmens veikla siekiant pelno arba individualios veiklos atveju – pajamų, apimanti prekių pirkimą ar pardavimą, prekių gamybą, darbų atlikimą ar paslaugų teikimą kitiems asmenims už atlygį.

[...]

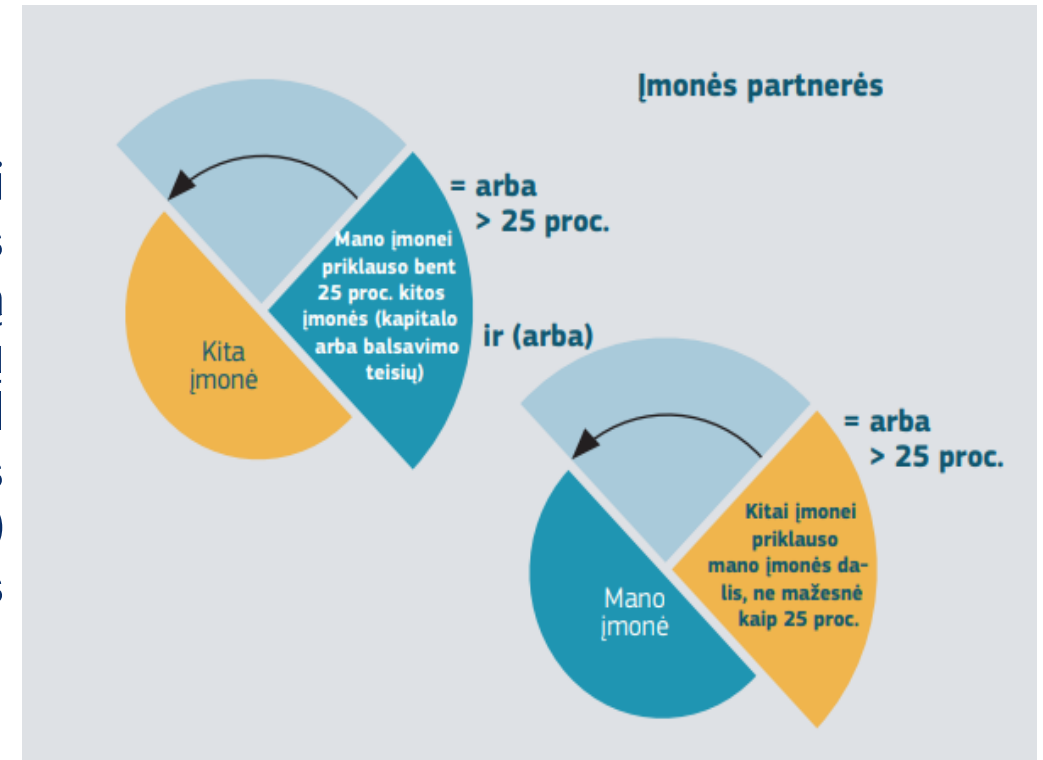
22. Verslininkas – fizinis asmuo, kuris verčiasi ekonomine veikla”.

Ekonominė veikla (II)

Vadovaujantis EK teikiamais išaiškinimais ir ES Teisingumo Teismo praktika (2006 metų sausio 10 d. Teisingumo teismo sprendimo Byloje C-222/04 112-113 punktai), „bendrovės kontrolinį akcijų paketą turintis subjektas“, kuris „efektyviai kontroliuoja šią bendrovę tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaudamas jos valdyme“, turi būti laikomas dalyvaujančiu tos bendrovės ekonominėje veikloje ir **atitinkamai laikomas įmone**.

Partnerinės įmonės

Tai įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai turinčios nuo 25 iki 50 procentų kitos įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba tiesiogiai ar netiesiogiai (pagal balsavimo sutartį, balsavimo teisės perdavimo sutartį, įgaliojimą ir pan.) turinčios nuo 25 iki 50 procentų visų kitos įmonės dalyvių balsų.

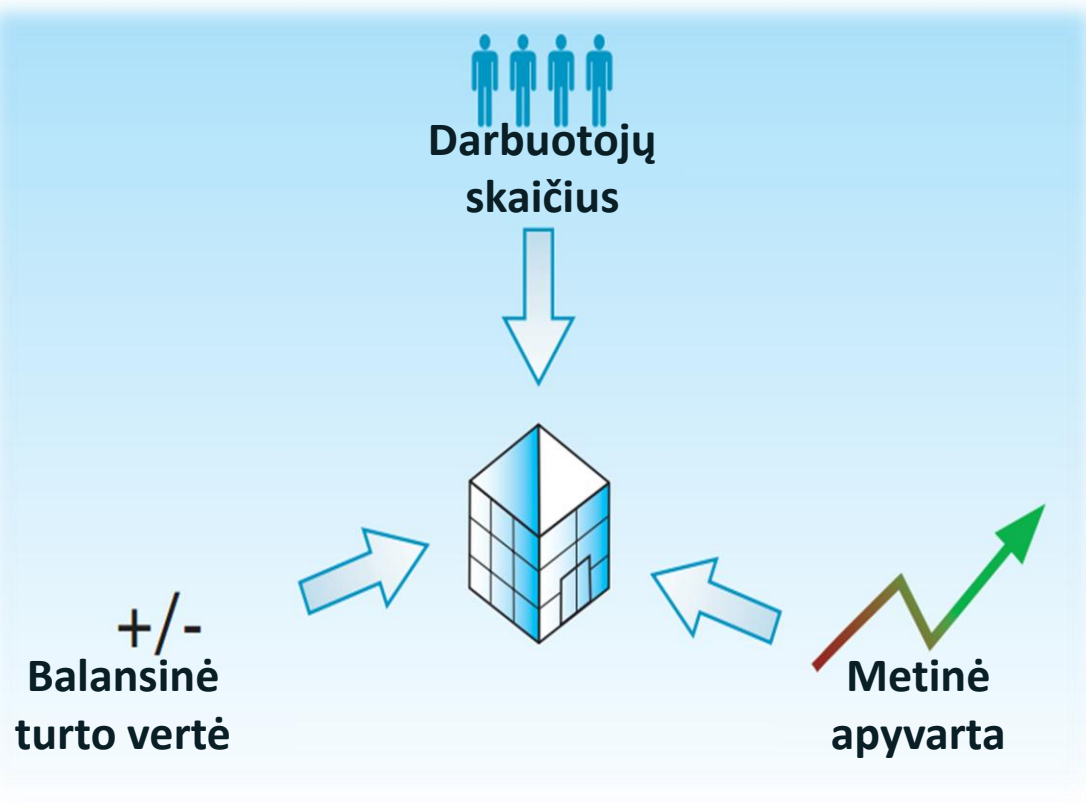

Ryšų tarp įmonių nustatymas

Įmonių partnerių ryšiai su partnerinėmis įmonėmis nenagrinėjami.

Statusas (vertinami rodikliai):

Statusas (rodiklių ribos):

Įmonių statusas	Darbuotojų skaičius	Metinė apyvarta mln. EUR	arba	Turtas mln. EUR
Vidutinė	< 250	≤ 50		≤ 43
Mažoji	< 50	≤ 10		≤ 10
Labai maža	< 10	≤ 2		≤ 2

DUOMENŲ ŠALTINIAI:

Patvirtinta finansinė atskaitomybė:

Turtas – balansas

Apyvarta – pelno (nuostolio) ataskaita

Įmonės vidiniai dokumentai:

Darbuotojų skaičius – darbo sutartys, darbo užmokesčio apskaitos dokumentai

Darbuotojų skaičius (rodiklio skaičiavimas):

2008 m. kovo 31 d. Ūkio ministro įsakymu Nr. 4-126 patvirtinto **Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašo** 3 punkte nustatyta, kad SVV subjekto vidutinis metinis darbuotojų skaičius apskaičiuojamas taikant chronologinį vidurkį pagal formulę.

	2024-12-31	2025-01-31	2025-02-28	2025-03-31	2025-04-30	2025-05-31	2025-06-30	2025-07-31	2025-08-31	2025-09-30	2025-10-31	2025-11-30	2025-12-31
Darbuotojų dirbusių visą darbo dieną skaičius	6	8	10	12	14	14	16	14	12	18	18	15	15
Darbuotojų dirbusių pusę darbo dienos skaičius	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Darbuotojų skaičius (naudojamas apskaičiavimui)	8	10	12	14	16	16	18	16	14	20	20	17	17

Vidutinis sąrašinis metinis darbuotojų skaičius 2025 m. būtų:

$$15,46 = \frac{1/2 * 8 + 10 + 12 + 14 + 16 + 16 + 18 + 16 + 14 + 20 + 20 + 17 + 1/2 * 17}{12}$$

Statuso vertinimas (pavyzdys – principai)

Pareiškėjas A turi:

- 70 % įmonės A1 dalyvių balsų
- 30 % įmonės A2 dalyvių balsų

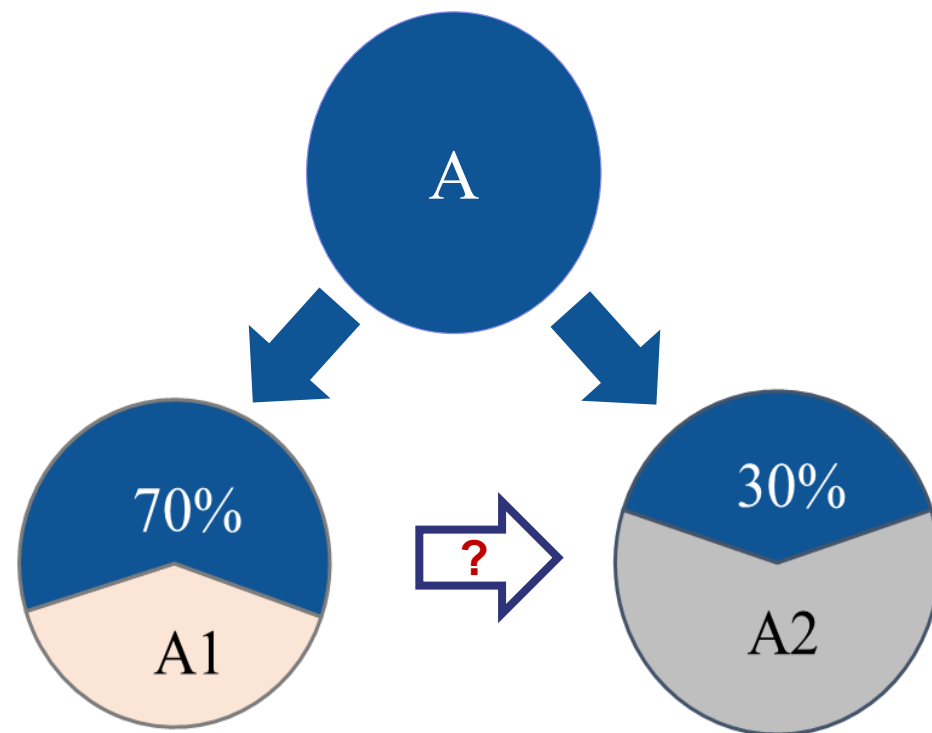
1 žingsnis (ryšių nustatymas)

A ir A1 Susijusios įmonės:

- A turi daugumą dalyvių balsų A1

A ir A2 partnerinės įmonės:

- A turi nuo 25 iki 50 procentų dalyvių balsų A2

Statuso vertinimas (pavyzdys – principai)

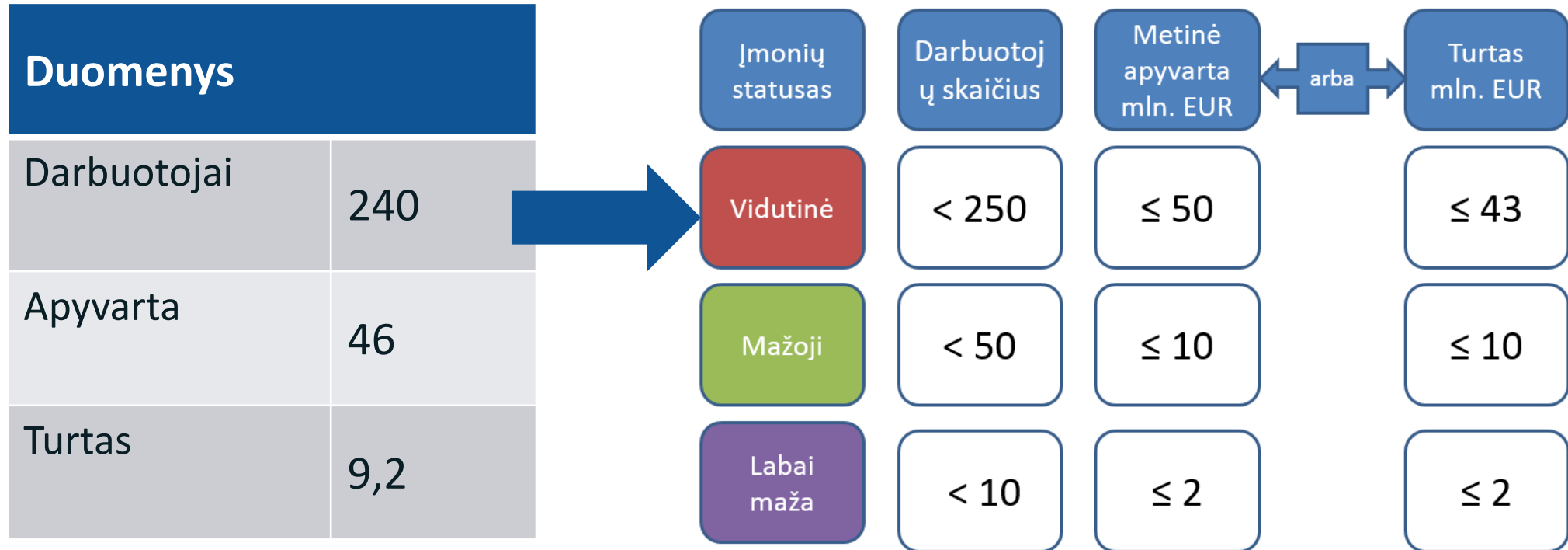
2 žingsnis (tikrinimas/skaičiavimas)

Duomenys	A	A1	A2	Skaičiavimas
Darbuotojai	150	60	100	$150+60+(100 \times 0,3) = \mathbf{240}$
Apyvarta	30	10	20	$30+10+(20 \times 0,3) = \mathbf{46}$
Turtas	2	6	4	$2+6+(4 \times 0,3) = \mathbf{9,2}$

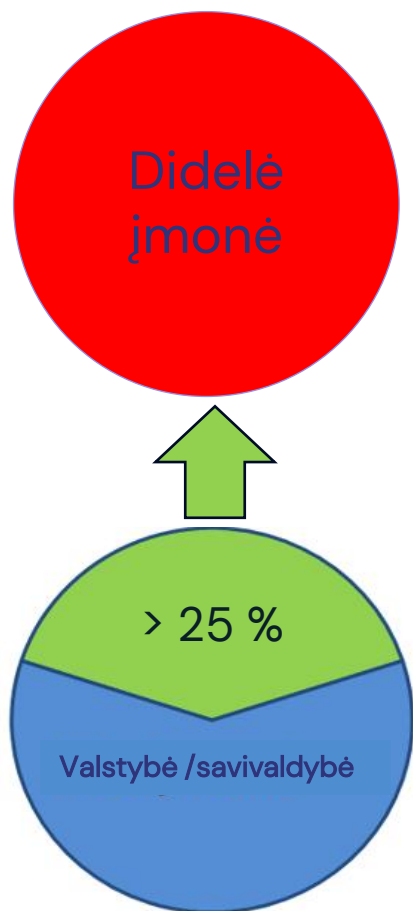
Duomenys pareiškėjo dydžiui nustatyti = (100 %) A + (100 %) A1 + (30 %) A2

Statuso vertinimas (pavyzdys – principai)

3 žingsnis (dydžio nustatymas)

Nepriskiriamas SVV subjektui

Dalyvių balsų tiesiogiai/netiesiogiai turi valstybė/savivaldybė
(SVV įstatymo 3 straipsnio 13 punktą)

SVV deklaracija

(Smulkiojo ar vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos forma F1)
SMULKIOJO AR VIDUTINIO VERSLO SUBJEKTO STATUSO DEKLARACIJOS
FORMA F1

(deklaracijos data)

(sudarymo vieta)

Pirminė ☐
Patikslin ☐

1.	Verslo subjekto pavadinimas			
2.	Verslo subjekto buveinė			
3.	Verslo subjekto įsteigimo data			
4.	Verslo subjekto kodas / PVM mokėtojo kodas			
5.	Verslo subjekto vadovo vardas, pavardė ir pareigos			
6.	Verslo subjekto ryšių duomenys: elektroninis paštas ir telefonas			
7.	Verslo subjekto tipas			
	Savarankiška įmonė			☐
	Partnerinė įmonė			☐
	Susijusi įmonė			☐
8.	Laikotarpis, kurio Smulkiojo ar vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija (toliau – Deklaracija) teikiama	Paskutiniai metai, kurių patvirtintos metinės finansinės ataskaitos arba metinės konsoliduotosios finansinės	Prieš praėjusius metus buvę metai (užpraeiti metai)	Prieš užpraeitus metus buvę metai (užpraeiti metai)

9.	Duomenys, pagal kuriuos nustatomas verslo subjekto statusas				
			Vidutinis metinis darbuotojų skaičius	Metinės pajamos (Eur)	Balanse nurodyto turto vertė (Eur)
D _{A1}	Verslo subjekto duomenys, jei verslo subjektas nesudaro konsoliduotos finansinės atskaitomybės ir jo duomenys nėra įtraukti į kitos įmonės konsoliduotą finansinę atskaitomybę				
D _{A2}	Duomenys, persikelia iš Deklaracijos formos S1 2 langelio eilutės „D _{A1} “, jei verslo subjektas sudaro konsoliduotą finansinę atskaitomybę arba jo duomenys įtraukti į kitos įmonės konsoliduotą finansinę atskaitomybę		0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
Σk _n D _{Pa}	Partnerinių įmonių duomenys, persikelia iš Deklaracijos formos P1 eilutės „Σk _n D _{Pa} “		0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
ΣD _{3a}	Susijusių įmonių duomenys (jei nebuvo įtraukti į verslo subjekto konsoliduotą finansinę atskaitomybę), persikelia iš Deklaracijos formos S1 4 langelio eilutės „ΣD _{3a} “		0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
D _{AΣ} = D _{A1} + D _{A2} + Σk _n D _{Pa} + ΣD _{3a}			0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00
10. Verslo subjekto statusas					
Laikotarpis (metai)					
Labai maža įmonė					
Maža įmonė					
Vidutinė įmonė					
Didelė įmonė					

Sunkumų patyrimo vertinimas

Sunkumų patyrimo vertinimas

Komisijos Komunikato (2014/C 249/01) 2 dalies 20 punktas:

Sunkumus patirianti įmonė – įmonė, kuri susiduria su bent viena iš aplinkybių:

a) ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, kurios:

Rezervai – sukaupti nuostoliai = neigiama suma, viršijanti pusę pasirašytojo akcinio kapitalo.

b) bendrovė, kurioje bent keli nariai turi neribotą turtinę atsakomybę už bendrovės skolą, kurios daugiau nei pusė jos kapitalo, kaip parodyta bendrovės apskaitoje, buvo prarasta dėl sukauptų nuostolių;

Nuosavas kapitalas – įstatinis kapitalas = suma, kuri mažėnė nei $\frac{1}{2}$ įstatinio kapitalo

c) jeigu įmonei taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra arba ji atitinka nacionalinės teisės kriterijus, kad jos kreditorių prašymu jai būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra.

Sunkumų patyrimo vertinimas

a ir b kriterijai MVĮ taikomi, jei veikia > 3 metus

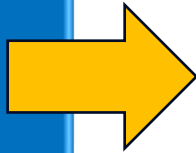
- a) ribotos turtinės atsakomybės bendrovių (AB, UAB) atveju – bendrovė, kurios daugiau nei pusė pasirašytojo akcinio kapitalo buvo prarasta dėl sukauptų nuostolių (rezervai – sukaupti nuostoliai = neigiama suma, viršijanti pusę pasirašytojo akcinio kapitalo);
- b) bendrovė, kurioje bent keli nariai turi neribotą turtinę atsakomybę (TŪB, KŪB) už bendrovės skolą, kurios daugiau nei pusė jos kapitalo, kaip parodyta bendrovės apskaitoje, buvo prarasta dėl sukauptų nuostolių;

a ir b kriterijai MVĮ netaikomi, jei veikia < 3 metus

Jeigu **pareiškėjas** ar **ūkio subjektas**, kuriam jis priklauso, veikia ilgiau nei 3 metus **vertinimo/finansavimo skyrimo momentu**, išimtis netaikoma.

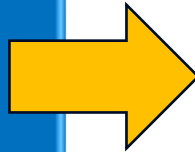
Sunkumų patyrimo vertinimas

Ką vertinam ?

- ✓ Pareiškėją
- ✓ Ūkio subjektą – grupę įmonių, kurias sieja susijusių įmonių ryšiai

Duomenų šaltiniai?

- ✓ Paskutiniais patvirtintais FA dokumentais
- ✓ Paskutiniais patvirtintais konsoliduotos FA dokumentais arba ūkio subjektą sudarančių įmonių FA

Sunkumų patyrimo vertinimas

Atitikties a punktui vertinimas (pareiškėjas):

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	<i>Nuosavas Kapitalas</i>		4000	6000
I.	KAPITALAS		10000	10000
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			
III.	REZERVAI			1000
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)		(6000)	(5000)
D.	<i>Dotacijos, subsidijos</i>			

1) Neigiamos sumos nustatymas: $0 - 6.000 = -6000$

2) Skaičiuojama $\frac{1}{2}$ įstatinio kapitalo: $10.000/2 = 5000$

3) Palyginimas: -6.000 ir 5.000, **neigiama suma viršija pusę įstatinio kapitalo.**

Įmonė yra sunkumus patirianti – pagalba neteikiama.

Sunkumų patyrimo vertinimas

Atitikties a punktui vertinimas (ūkio subjektas):

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Rezervai	Nepaskirstytas pelnas (nuostolis)	Neigiam a suma	Nuosavas kapitalas	1/2 įstatinio kapitalo
1	Pareiškėjas	0	-6000	-6000	4000	5000
2	Susijusi įmonė 1	1000	-5000	-4000	6000	5000
3	Susijusi įmonė 2	0	-4000	-4000	6000	5000
4	Susijusi įmonė 3					
<...>	<...>					
n	Susijusi įmonė n					
Iš viso:				-14000	16000	15000

1) Neigiamos sumos nustatymas: $1000 - 15000 = -14000$

2) Skaičiuojama ½ kapitalo: $5.000 \cdot 3 = 15000$

3) Palyginimas: -14.000 ir 15.000, neigiama suma neviršija pusę įstatinio kapitalo.

Ūkio subjektas nėra priskiriamas sunkumus patiriančiam pagal šį kriterijų.

Sunkumų patyrimo vertinimas

Atitikties c punktui vertinimas:

- c) jeigu įmonei taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra arba ji atitinka nacionalinės teisės kriterijus, kad jos kreditorių prašymu jai būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra;

<https://nemokumas.avnt.lt/public/home/main>

Sunkumų patyrimo vertinimas

Atitikties c punktui vertinimas:

- c) jeigu įmonei taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra arba ji atitinka nacionalinės teisės kriterijus, kad jos kreditorių prašymu jai būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra;

Juridinių asmenų nemokumo įstatymas

Juridinio asmens nemokumas – juridinio asmens būseną, kai juridinis asmuo laiku negali vykdyti turtinių prievolių arba juridinio asmens **įsipareigojimai viršija jo turto vertę.**

20 metų
prasmingų darbų

Dėkoju už dėmesį!